

TV3

I EL MÓN DEL LLIBRE

Aquests darrers dies d'abril, TV3 ha estat agradable notícia pel nou ritme d'ampliació; s'ha ampliat la franja horària i naturalment han entrat, nous programes. També s'augmenta la cobertura: pel nord, en les comarques catalanes veïnes sota administració francesa; per l'est, amb la voluntat illenca de poder rebre les emissions. En el contingut, però, amb l'excepció feta del notable programa «Galeria», al qual per ara donem un vot de confiança pel poc temps en antena, ens ha sorprès dolorosament la poca sensibilització de l'ens autonòmic, de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió, que dirigeix Joan Granados, un antic director general del Departament de Cultura, pel nostre món, pel món llibresc que, ultra els components estrictament literaris, lingüístics i culturals, mobilitza un

sector considerable, el primer sens dubte, de tota la indústria cultural catalana, més que l'art, el teatre o els arxius. Fixem-nos en tot el procés, de l'impressor al llibreter, i en la valoració que tot país fa que la seva edició autòctona, en la quantitat de braços que hi treballen, en la facturació anyal.

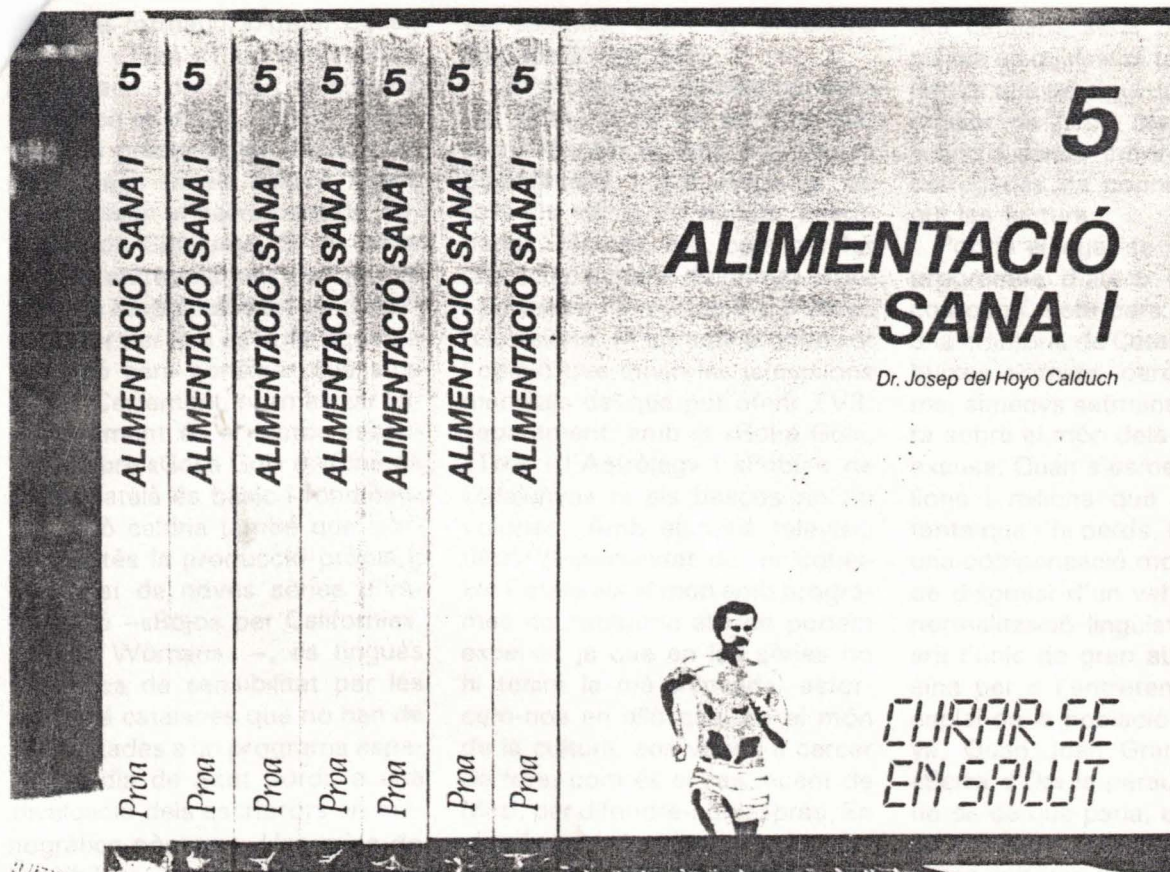
Semblava que TV3 hauria de tenir aquesta sensibilització mínima i treure un programa dedicat al panorama bibliogràfic, amb comentaris crítics de les novetats, amb entrevistes als autors de tots els gèneres, amb reportatges de temes d'interès... Però, per ara, no es té cap notícia en aquest sentit. Es parla de nous espais dramàtics gràcies al centre de St. Joan Despí, es parla també d'una sèrie divulgativa del teatre català però un programa dedicat als llibres, perfectament homolo-

gable amb totes les produccions televisives del món, no sembla viable; potser el fet d'haver-ho de produir sigui un llast massa feixuc... Malgrat els bons professionals que *sotto voce* lamenten aquesta mancança. Crec recordar que fou Maria Aurèlia Capmany qui, al circuit català de TV3, realitzà el programa «La ciutat de les lletres», i amb una taula i una unitat mòbil feien meravelles.

Exhaltar i magnificar la labor de TV3 per la nostra cultura és una feina que ara ha de ser ja crítica. En néixer el canal vaig publicar uns articles de to encomiàstic —«L'honor de TV3 i la vergonya de TVE», «Una televisió dels Països Catalans»...— a «El Món», «Crònica», etc. i ara ja comença a tocar de fer balanç i d'exigir aquelles mancances que no responen a uns criteris estrictament subjectius o personals. La pro-

Una nova televisió a Catalunya ha fet resorgir esperances en el sector dels llibreters.

Una editorial que imita les línies que hi ha en castellà.

ducció pròpia de TV3 va adoptant un to de qualitat didàctica altament favorable a l'increment d'audiència: «Curar-se en salut» n'és una prova. Però, o per manca d'idees, de mitjans o de voluntat, en el camp de noves sèries autòctones, els directius del canal autonòmic no avancen vers una línia de profunditat ideològica que facilitaria el manteniment d'un espai genuïnament català, d'una mitologia, mentalitat, iconografia, etc. estrictament del país. Per exemple, no s'opta per fer una sèrie dedicada a la flora i la fauna catalanes, de tots els Països Catalans, —per satisfer l'audiència si més no, donat que d'Andorra a Alacant hi ha espectadors—. Fixem-nos que la sèrie de fauna ibèrica de Rodríguez de la Fuente, a més de gaudir d'una extraordinària popularitat, ha estat reiteradament venuda a d'altres televisions i amb notable acceptació repetida, amb la qual cosa pràcticament ja hi hauria a TV3 un programa nou amb un èxit assegurat. S'ha optat per comprar

drets —«El Naturalista Amateur», «L'Arca Ambulant»...—. Si televisivament no s'actua en casos com aquest, on el producte i l'audiència són garantits amb èxits, haurem de concloure que els programes de producció pròpia es reduiran als telenotícies.

Al món dels llibres hi ha una problemàtica similar. El producte demana amb nerviosisme una dedicació més profunda, més llarga. Quan a «Estoc de pop» o a «Galeria» apareix un llibre, és gairebé un miracle i no voldria estar en la pell del qui ha de triar-lo, el càrrec de consciència pot ser perillós en rebutjar l'obra del qui ha fet possible precisament l'existència de TV3 gràcies a la pressió popular pel seu naixement. Els més grans poetes, pensadors, novel·listes, estudiosos... són reduïts a notícies sensacionalistes. Ha d'haver-hi un assassinat al carrer Balmes perquè Jaume Balmes «surti» en pantalla o una manifestació a Aribau perquè és «parli» de la Renaixença. Així com «Identitats» o «Pobles de Catalunya» tenen un

cost relativament baix, no tinc cap mena de dubte que un programa bibliogràfic seria també pressupostàriament acceptable, tot i transcendir la simple visió convencional: comentaris d'una novetat, entrevista amb un escriptor, reportatge d'una notícia cultural... tal com «Miralls» (TV2) oferia. Amb un xic d'esforç podria penetrar-se en reportatges en profunditat a tractar aspectes vius i complexos de la nostra actualitat o temàticament ben suggerents. No hem de donar, però, receptes ni temes, no és aquest l'espai ni l'oportunitat. Contemplar aquesta necessitat i judicar el buit és una obligació social i cultural dels actuals directius del canal autònom.

Si ens repassem la programació setmanal, notarem una destacada presència de sèries estrangeres —«La Duquessa de Duke Strett», «Magnum», «Dallas»—, mentre la producció pròpia no s'incrementa al ritme desitjat —«Veles al vent», «Aula visual»—, i es polaritza el factor entrenament

bre el formatiu «Àngel Casas Show», «Tres i l'astròleg», «Enric, parada i fonda»—, que resta tancat en el «Digui, digui», «Aula visual» i pràcticament poca cosa més. Llegir-se els textos legals que faciliten el naixement de Televisió de Catalunya S. A. seria un bon entreteniment per als qui tenen la responsabilitat de dirigir-la. Saber per què es volia aquesta televisió serà conèixer què s'ha de fer. Certament, normalitzar lingüísticament és el factor essencial. Veure «Gol a Gol» o «Cinema 3» en català és bàsic i fonamental, però caldria també que s'incrementés la producció pròpia i, al costat de noves sèries d'importació —«Bojos per Califòrnia», «Bionicle Woman»...—, es tingués una mica de sensibilitat per les edicions catalanes que no han de ser limitades a un programa especial el dia de Sant Jordi, a una divulgació dels escriptors en monogràfics pòstums. Una mica de sensibilitat, doncs, pels aspectes vius i polèmics d'una cultura que no s'ha de limitar a ser notícia

periodística, com el problema dels llibres de text.

Un programa dedicat al món del llibre no ha de ser forçosament identificat amb monotonia bibliotecària i pot disposar de tots els elements visuals, imaginatius, tècnics, etc. com per fer una acció cultural de primer ordre i permetre l'exportació a d'altres televisions. M'agradaria conèixer l'opinió que tenen les televisions mundials del que pot oferir TV3; segurament, amb el «Gol a Gol», «Tres i l'Astròleg» i «Pobles de Catalunya» ni els bascos no ho voldrien. Amb el mitjà televisiu tenim l'oportunitat de fer conèixer Catalunya al món amb programes de categoria allà on podem excel·lir; ja que en les sèries no hi tenim la mà trencada, esforcem-nos en allò que, en el món de la cultura, ens vénen a cercar de fora, com és el cas recent de Miró, per difondre-ho després. En el món artístic i literari a Catalunya podem fer programes que tinguin una transcendència mundial: una sèrie sobre els mones-

tirs catalans seria perfectament visible en qualsevol televisió occidental que no sigui un simple reemissor de films *made in Hollywood* i sèries intranscendents i carregades de connotacions del qui les factura.

Podria al·legar-se que aquests programes d'art o història són costosos, com cara seria també una «Història de Catalunya» en dibuixos animats, però un programa, almenys setmanal i d'una hora sobre el món dels llibres no té excusa. Quan s'esmenten els milions i milions que costa TV3, tants que t'hi perds, hem de tenir una compensació moral al marge de disposar d'un vehicle per a la normalització lingüística, ara per ara l'únic de gran abast, i d'una eina per a l'entreteniment, oci i esplai de la població de Catalunya. Quan Joan Granados diu a «Serra d'Or» la paraula cultura jo no sé de què parla, com no sigui de fer-nos més receptius a les altres cultures que sí que són capaces de produir i exportar. A Catalunya, potser no hi ha un Costeau amb tot el que implica televisivament, però sí que hi ha un formidable bagatge d'infraestructura bibliogràfica que seria una estupidesa deixar perdre. ¿Potser hi ha por de caure en una televisió antropològica si es parla més d'art, llibres, història, etc. a TV3?

Un any pot ser poc, però no voldríem, l'abril del 1986, haver de substituir el títol d'aquell article al qual al·ludíem quan TV3 era l'heroica i TVE la malvada. Hi ha un temps per actuar i unes responsabilitats per satisfer. L'esforç que ha fet la cultura catalana, la importància objectiva on ha arribat qualitativament no es poden minimitzar badant davant el que ens ofereixen de fora del país. TV3 ha de jugar la carta de la normalitat, de la naturalitat, de l'eficàcia i, entre d'altres, ha d'aplicar esquemes convencionals al món televisiu i un programa de llibres és d'allò més convencional.

Josep M.ª Figueres

LA JOYA DE LA CORONA

**La obra que ha originado
la que unánimemente
se considera mejor serie
de la televisión británica**

**«Uno de los más importantes
hitos de la novelística
de la posguerra» (The Times)**

*Algunes de les
pel·lícules de més
èxit son extretes
de novel·les.*